

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 13C/243/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212208142
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr Dagmar Aradská
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2012:4212208142.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno samosudkyňou JUDr. Dagmar Aradskou v právnej veci žalobcu: BL Telecom debt, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 45 535 108, v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o. so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava proti žalovanému: C. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. na O. XXX, o zaplatenie 140,30 eur s príslušenstvom

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 92,50 eur spolu s 9,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 11,32 eur od 12.5.2009 do zaplatenia, s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 58,41 eur od 12.6.2009 do zaplatenia, s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 21,11 eur od 12.7.2009 do zaplatenia a s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1,66 eur od 12.8.2009 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd návrh v časti o zaplatenie 47,80 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 47,80 eur od 12.5.2010 do zaplatenia z a m i e t a .

Žiadny z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v bode 3 Zmluvy o pripojení z 9.4.2009 v znení: " V prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 2 tejto Zmluvy alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu v sume 47,80 €/ 1.440,- Sk." je n e p r i j a t e ľ n á .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa návrhom doručeným súdu dňa 27.4.2012 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu 140,30 eur s úrokom z omeškania špecifikovaným v návrhu z jednotlivých špecifikovaných súm tvoriacich žalovanú sumu istiny. Žalobca návrh odôvodnil tým, že Zmluvou o postúpení pohľadávok z 16.12.2011 postupca - spoločnosť Slovak Telekom, a.s. - postúpila na žalobcu ako postupníka pohľadávku voči žalovanému, ktorý uzavrel s právnym predchodcom žalobcu zmluvu podľa § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. Ďalej uviedol, že povinnosťou žalovaného bolo v prípade nedodržania zmluvných povinností voči právnemu predchodcovi uhradiť zmluvnú pokutu, ktorej výška bola dohodnutá v Zmluve/ Dodatku o pripojení. Účelom dojednania o zmluvnej pokute bolo naplnenie funkcie zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody na strane právneho predchodcu žalobcu, ktorá mu vznikne v dôsledku neplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom žalobcu. V uvedenom prípade je žalovaný sankcionovaný za to, že nesplnil povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, v dôsledku čoho musela byť jeho

SIM karta vypojená z prevádzky, čím by žalovaný prostredníctvom platieb za poskytnuté služby po dobu viazanosti postupne splnil svoj záväzok, ktorému zodpovedal protizáväzok právneho predchodcu žalobcu zabezpečiť žalovanému mobilný telefón za zľavnenú cenu.

Žalobca na výzvu súdu podaním doručeným súdu dňa 10.10.2012 tvrdil, že zmluvná pokuta nezabezpečuje dlh žalovaného, ale benefity, keď právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému zľavnený mesačný paušál po 355,80 Sk, pričom jeho bežná cena bola 439,10 Sk.

Súd v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v neprítomnosti riadne predvolaného právneho zástupcu žalobcu.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného a oboznámením sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah spisu a s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. Spr 68/12.

Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že zmluvu uzatváral na ulici, kde ho oslovili 2 ľudia s ponukou SIM karty a telefónneho čísla. Pri uzatváraní zmluvy nebola reč o jeho povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu.

Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorú zmluvné strany uzavreli 7.12.2011 (a nie 16.12.2011, ako tvrdí žalobca v prvej vete dôvodov svojho návrhu na čl. 1) vyplýva, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s. ako postupca postúpila na žalobcu ako postupníka pohľadávky voči dlžníkom uvedeným aj v prílohe č. 4 zmluvy, v ktorej je uvedená aj pohľadávka voči žalovanej.

Z formulárového tlačiva spoločnosti T-Mobile, a.s. označenom ako Zmluva o pripojení vyplýva, že žalovaný na tlačive vyplnenom uvedenou spoločnosťou dňa 9.4.2009 potvrdil prevzatie jednej mikroprocesorovej SIM karty na číslo XXXXXXXXXX pre program služieb Relax60. Žalovaný sa súčasne zaviazal užívať mesačný program po dobu 24 mesiacov. Podľa bodu 3. uvedenej zmluvy sa žalovaný ako účastník zaviazal v prípade porušenia tam špecifikovaných zmluvných povinností a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku, uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 47,80 eur.

Spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s., ako poskytovateľ služieb zo zmluvy o pripojení fakturovala žalovanému faktúrou s variabilným symbolom 7903949975 z 22.4.2009, ktorá bola splatná do 11.5.2009 žalovanému mesačný poplatok spolu s hlasovými a nehlasovými službami vo výške 11,32 eur, faktúrou s variabilným symbolom 7904921998 z 22.5.2009, ktorá bola splatná do 11.6.2009 fakturovala žalovanému mesačný poplatok spolu s hlasovými a nehlasovými službami ako aj inými poplatkami v úhrnnej výške 58,41 eur, faktúrou s variabilným symbolom 7905910868 z 22.6.2009, ktorá bola splatná do 11.7.2009 fakturovala žalovanému mesačný poplatok spolu s hlasovými a nehlasovými službami vo výške 21,11 eur, faktúrou s variabilným symbolom 7906929118 z 22.7.2009, ktorá bola splatná do 11.8.2009 fakturovala žalovanému poplatok za oneskorenie platby vo výške 1,66 eur a faktúrou s variabilným symbolom 7004061264 z 22.4.2010, ktorá bola splatná do 11.5.2010 fakturovala žalovanému zmluvnú pokutu vo výške 47,80 eur.

Z činnosti súdu je známe, že spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s., zanikla bez likvidácie po zlúčení spoločnosti Slovak Telekom, a.s. s uvedenou spoločnosťou a od 1.7.2010 spoločnosť Slovak Telekom, a.s., ako univerzálny právny nástupca, prebral celé imanie, všetky práva a povinnosti, záväzky a pohľadávky zaniknutej spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s..

Podľa § 52 ods. 1, 2 OZ v znení účinnom do 28.2.2010 (1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať toto ustanovenie, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1-3 OZ v uvedenom znení (1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. (2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. (3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ citovaného zákona Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,

Podľa § 53 ods. 5 citovaného zákona Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 citovaného zákona (1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. (2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 544 ods. 1, 2 OZ (1) Ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. (2) Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 43 ods.1 zákona číslo 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a prístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 43 ods.2 zákona číslo 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Podľa § 43 ods.3 písm. c) citovaného zákona o elektronických komunikáciách, zmluva o pripojení zaniká odstúpením od zmluvy.

Podľa § 43 ods.5 zák. č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, podnik môže odstúpiť od zmluvy o pripojení podľa písm. b) ak účastník nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti, podľa písm. e) ak účastník opakovane porušuje podmienky zmluvy o pripojení.

Podľa § 42 ods.1 písm. a) zák. č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, podnik má právo na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify, ak jej vyúčtovanie doručil účastníkovi najneskôr do troch mesiacov od posledného dňa zúčtovacieho obdobia; to neplatí pri vyúčtovaní predplatených služieb.

Podľa § 101 ods. 1 O.s.p. sú účastníci povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky. Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci,

ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti (§ 153 ods. 1 O.s.p.).

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s. postúpila na žalobcu zmluvou z 7.12.2011 aj pohľadávku voči žalovanému vo výške 140,30 eur. Súd mal ďalej za preukázané, že dňa 9.4.2009 spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s., vyhotovila štandardnú formulárovú Zmluvu o pripojení podľa § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z.z., ktorá je s poukazom na predmet činnosti uvedenej spoločnosti mobilného operátora aj zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 a nasl. OZ v znení účinnom do 28.2.2010. Súd teda zmluvný vzťah zmluvných strán posudzoval ako záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. OZ ako aj podľa ustanovení § 2, § 3 zákona č. 250/2007 Z.z. a zákona č. 610/2003 Z.z., pričom mal za preukázané, že žalovaný ako spotrebiteľ riadne a včas nezaplatil faktúry dodávateľa - mobilného operátora, ktorými žalovanému účtoval mesačné poplatky a čerpané služby, s poplatkom za oneskorenie platby, v úhrnnej výške 92,50 eur. Postupcovi potom dôvodne vznikol voči žalovanému nárok na zaplatenie ceny za poskytnuté služby v uvedenej výške.

Súd ako predbežnú otázku taktiež skúmal platnosť dojednaní o povinnosti žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu. Je evidentné, že formulár Zmluvy o pripojení bol postupcom vyhotovený vopred spolu s údajom o výške zmluvnej pokuty, keď žalobca individuálnosť dohody o zmluvnej pokute a jej výške, vo formulárovom tlačive postupcu, nepreukázal a žalovaný poprel existenciu dohody o zmluvnej pokute. S poukazom na § 53 ods. 3 OZ, je aj v tejto spotrebiteľskej veci daná zákonná domnienka, že, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi postupcom ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané, pokiaľ dodávateľ nepreukáže opak. Žalobca v danom prípade opak nepreukázal, a tak súd konštatuje, že žalovaný štandardný formulár postupcu, ako dodávateľa v spotrebiteľských zmluvách, podpísal dňa 9.4.2009, bez možnosti ovplyvniť vopred pripravený text štandardného formuláru, ktorý v bode 3. obsahuje jednostranný záväzok žalovaného ako účastníka, v prípade porušenia niektorej z (viacerých) povinností podľa zmluvy, resp. jej dodatkov, Všeobecných podmienok, uhradiť vždy zmluvnú pokutu vo výške 47,80 eur. Teda v prípade, že žalovaný poruší povinnosť riadne a včas platiť cenu služieb podniku podľa zvoleného programu, resp. nebude dodržiavať svoje povinnosti v súlade so zmluvou o pripojení, Všeobecnými podmienkami, platným cenníkom je povinný, po následnom vypojení SIM karty, zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške po 47,80 eur. Zmluvnou pokutou (ďalšou) v rovnakej výške je žalovaný sankcionovaný aj v prípade, ak počas doby viazanosti požiada o vypojenie z prevádzky, po následnom vypojení SIM karty, a v prípade, že sa počas doby viazanosti dopustí konania, na základe ktorého vznikne Podniku právo odstúpiť od zmluvy, mu, po následnom vypojení SIM karty, taktiež vzniká povinnosť zaplatiť Podniku na požiadanie (ďalšiu) zmluvnú pokutu vo výške 47,80 eur. Zmluva upravuje aj povinnosť žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu v prípade porušenia povinností uvedených vo Všeobecných podmienkach účinných v čase uzavretia zmluvy v čl. 3 bod 3.6, resp. čl. 5 bod 5.2 písm. a/ až c/, po následnom vypojení SIM karty. Súd konštatuje, že predložené Všeobecné podmienky (ako súčasť zmluvy), neobsahujú ustanovenia bodu 3.6, ale ani písm. a/ až c/ bodu 5.2. V prípade porušenia všetkých siedmich konkretizovaných povinností (aj tých neexistujúcich), žalovanému vzniká, po následnom vypojení SIM karty, povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 7 x 47,80 eur, bez ohľadu na závažnosť porušenia povinností a čas porušenia povinností vo vzťahu k zmluvnej viazanosti žalovaného. Neuniklo pozornosti súdu, že pre prípad porušenia povinností postupcu ako dodávateľa (Podnik - poskytovateľ) nie je v zmluve o pripojení vôbec dojednaný prípadný nárok žalovaného ako spotrebiteľa, na zaplatenie zmluvnej pokuty postupcom ako dodávateľom. Teda prípadné porušenie povinností postupcu ako dodávateľa, nie je postihnuté povinnosťou postupcu zaplatiť zmluvnú pokutu v akejkoľvek výške. Podľa názoru súdu, jednostranná povinnosť žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu (v úhrnnej výške 334,60 eur) sama o sebe spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch účastníkov spotrebiteľskej zmluvy.

Žalobca v danom prípade nárok na žalovanú zmluvnú pokutu vo výške 47,80 eur odôvodnil skutkovým tvrdením, že žalovaný je sankcionovaný za to, že nesplnil povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, v dôsledku čoho musela byť jeho SIM karta vypojená z prevádzky. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca si uplatnil nárok na zmluvnú pokutu vo výške 47,80 eur z dôvodu omeškania žalovaného s úhradou faktúr za poskytnuté plnenia postupcu, pričom toto omeškanie malo byť súčasne dôvodom na žalobcom nepreukázané odpojenie žalovaného, či nepreukázané vypojenie SIM karty.

Teda v danom prípade vyúčtovaná zmluvná pokuta vo výške 47,80 eur bola sankciou za neuhradenie vyfakturovanej ceny služieb v úhrnnej výške 95,20 eur, keď zmluvná pokuta vo výške 47,80 eur zabezpečovala aj riadnu úhradu faktúr za poskytnuté služby postupom.

Primeranosť „dohodnutej“ zmluvnej pokuty je potrebné posudzovať predovšetkým z pohľadu jej účelu, okolností, za ktorých bola dojednaná, výšky zabezpečeného záväzku a vzájomného pomeru výšky hlavného záväzku a zmluvnej pokuty. Z uvedeného je zrejмый nepomer medzi neuhradenou peňažnou povinnosťou žalovaného vo výške 92,50 eur a výškou „dohodnutej“ zmluvnej pokuty v úhrnnej výške až 334,60 eur (7 x 47,80). S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že v danom prípade zmluvná pokuta spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - žalovaného, ako slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskej zmluve, keď súd nenechal bez povšimnutia skutočnosť, že žalovaného zaťažuje povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v rovnakej výške (po 47,80 eur) za každé porušenie jeho viacerých (aj neexistujúcich, a teda nekonkretizovaných) povinností, bez ohľadu na to, kedy v priebehu zmluvnej viazanosti poruší niektorú (hociktorú) zo svojich zmluvných povinností.

Predmetom zmluvy o pripojení bola SIM karta a program služieb. Z takto formulovaného predmetu zmluvy o pripojení nie je zřejмый zvýhodnenie žalovaného, najmä keď žalobca, napriek výzve súdu, nešpecifikoval obsah a rozsah nesplnenej povinnosti. Žalobca, až do vyhlásenia dokazovania za skončené, nepreukázal súdu zvýhodnenia žalovaného, keď zmluvné strany sa dohodli na zľavnom mesačnom paušálnom poplatku. Podľa názoru súdu sa nejedná o žalobcom tvrdené zvýhodnenie (benefit) žalovaného, keď účastníci zmluvy sa dohodli na cene predmetu zmluvy - na zľavnom mesačnom paušálnom poplatku po 11,81 eur s DPH, a to bez ohľadu na cenu totožného programu v iných zmluvných vzťahoch. Preto v danom prípade zľava z mesačného poplatku nie je plnením nad zmluvnými stranami dohodnutý rozsah predmetu zmluvy o pripojení.

Navyše, v súlade s § 53 ods. 1 OZ v znení účinnom do 28.2.2010 súdnemu prieskumu nepodliehajú zmluvné podmienky súvisiace s predmetom zmluvy a cenou plnenia. Predmetná vec sa týka práva Európskej únie (smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; ďalej „smernica“). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je pomerne náročné na dodávateľov a významne chráni spotrebiteľov. Súd poukazuje na to, že za individuálne dohodnutú zmluvnú podmienku sa nepovažuje podmienka, ktorá bola vopred dodávateľom naformulovaná v rámci typovej zmluvy a je obvyklé, že spotrebiteľ jej obsah nemení. Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve sa nestáva individuálne dohodnutou podmienkou len tým, že spotrebiteľ takúto formulárovú zmluvu podpíše. Spotrebiteľ v spotrebiteľských zmluvách o pripojení, s výnimkou programu a podpisu zmluvy, takmer žiadnym spôsobom neparticipuje na koncipovaní zmluvy. Preto je zakotvená v ustanovení § 54 OZ pomerne silná ochrana spotrebiteľov, ktorú spotrebiteľom, kontrolou zmluvných podmienok, poskytuje štát prostredníctvom súdov. Faktická nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom pri vzájomnej kontraktácii spotrebiteľských zmlúv v neprospech spotrebiteľa je zjavná a viaceré rozhodnutia Súdneho dvora EÚ na to poukazujú (napr. rozsudok C-168/05 Mostaza Claro, bod 25,26,27). Súdy sú zo zákona povinné podrobiť súdnej kontrole zmluvné podmienky s cieľom vylúčiť zo života bežných spotrebiteľov neprimerané podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života, čo bolo nakoniec aj cieľom čl. 6 citovanej smernice 93/13/EHS „postarať sa, aby spotrebiteľov neprijateľné klauzuly v zmluvách nezaväzovali“.

Vysoký počet súdnych sporov žalobcu so spotrebiteľmi indikuje potrebu podrobnej súdnej kontroly zmluvných podmienok a postupu žalobcu, a to v súlade s čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov), čl. 38 Charty základných práv EÚ (Politiky štátov zabezpečia vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov) a neprehliadnuteľnej judikatúry Súdneho dvora EÚ, najmä so zreteľom na povinnosť súdu ex offio zakročiť proti neprijateľným zmluvným podmienkam (C-240-244/98 Oceáno Grupo, C-473/00 Cofidis, C76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská a iné). Podľa ustálenej unijnej judikatúry, systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah (rozsudky Súdneho dvora EÚ zo dňa 27. 6. 2000, Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, ako aj z 26. 10.

2006 Mostaza Claro, C-168/05, tiež čl. 37 uznesenia Súdneho dvora vo veci C76/10 POHOTOVOŠŤ/Korčovská).

S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že z dôvodu nepomeru práv a povinností zmluvných strán, keď v danom prípade (len) za nesplnenie povinnosti žalovaného zaplatiť za dodané služby vo výške 92,50 eur si žalobca uplatnil nárok na zmluvnú pokutu vo výške 47,80 eur, teda nárok na sankciu vo výške 51,67 % z nesplnenej povinnosti žalovaného, a najmä nemožnosť žalovaného ovplyvniť text zmluvných dojednaní o zmluvnej pokute v žalobcom vopred formulovanom tlačive Zmluvy o pripojení, súd zmluvné dojednania o povinnosti spotrebiteľa - žalovaného, ako účastníka zmluvy o pripojení - zaplatiť zmluvnú pokutu považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k/ OZ v znení účinnom do 28.2.2010, keď žalobca požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok vo výške 92,50 eur, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu (vo výške 47,80 eur) ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku, pričom postupca je podľa zmluvných dojednaní oprávnený uplatniť si rovnakú zmluvnú pokutu (minimálne ešte šesť krát) po 47,80 eur aj v prípade iných porušení povinností žalovaného. Takéto zmluvné dojednanie oprávňujúce žalobcu uplatniť si zmluvnú pokutu minimálne po 47,80 eur, je vo vzťahu k spotrebiteľovi, zabezpečenej povinnosti a charakteru poskytovanej služby neprimerane vysoká a voči spotrebiteľovi likvidačná, keď za poskytnutú a odobratú službu musí spotrebiteľ zaplatiť, čomu nasvedčuje aj vyhovujúca časť výroku tohto rozsudku. Žalobca v konaní nepreukázal, že by si žalovaný zakúpil aj mobilný telefón.

Tento výklad obsahu zmluvy je s poukazom na § 54 ods. 1, 2 OZ v citovanom znení pre spotrebiteľa aj priaznivejší, keďže spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (obdobne aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5M Cdo 20/2009 z 25.1.2011). V danom prípade súd má za to, že povinnosť žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu bez jeho rovnocenného oprávnenia, ktorým by bola táto jeho povinnosť vyvážená, je zhoršením zmluvného postavenia žalovaného. Tento výklad sankčnej zmluvnej podmienky je aj eurokomformný, keď súdom poskytnutá ochrana spotrebiteľa je súladná s unijnou - komunitárnou judikatúrou. Konajúci súd o nepriamom výklade unijného práva pochybnosti nemal, a tak predbežnú otázku Súdnemu dvoru EÚ nepredložil.

Neprijateľná zmluvná podmienka je s poukazom na § 53 ods. 5 OZ v znení účinnom od 1.1.2008 (absolútne) neplatnou ako celok, preto je vylúčené prípadné moderovanie zmluvnej pokuty podľa ustanovenia § 545a OZ, ktoré nadobudlo účinnosť od 1.1.2008. Aj Súdny dvor ES v rozsudku zo 14. júna 2012 vo veci C-618/10 Banco Espanol de Crédito SA proti Joaquín Calderón Camino konštatoval, že Vnútroštátny súd nemôže zmeniť obsah nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom. Z uvedeného dôvodu (neprijateľná zmluvná podmienka) súd nárok žalobcu v časti zmluvnej pokuty zamietol bez akéhokoľvek uvažovania o prípadnej dôvodnosti jej zníženia moderáciou, keďže neplatnosť uvedenej zmluvnej podmienky je absolútna, a tak z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi vôbec právo na plnenie (zmluvnej pokuty). Preto neprichádza do úvahy ani postup podľa § 41 OZ, resp. § 545a OZ.

Obsahovo rovnaká zmluvná podmienka v obdobných spotrebiteľských zmluvách totožného mobilného operátora už bola predmetom súdnej kontroly a súdy ju (právoplatne) považovali za neprijateľnú zmluvnú podmienku, napr. v rozsudkoch Okresného súdu Komárno sp. zn. 13C/125/2012, Okresného súdu Žilina sp. zn. 25C/102/2012, Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C/46/2012, Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 9C/61/2012 a sp. zn. 4C/81/2012 ako aj Okresného súdu Bratislava 5 sp. zn. 11C/369/2011, ktoré sú prístupné aj verejnosti na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR (www.justice.gov.sk).

S poukazom na § 53a ods. 1 OZ a citované právoplatné rozsudky je žalobca povinný zdržať sa používania takejto podmienky v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi.

Podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadreného v uznesení z 22. 11. 2011, č. k. IV. ÚS 499/2011-25 Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93,

PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06). Aj ESLP v rozsudku Beian proti Rumunsku konštatoval, že je v rozpore s princípom právnej istoty, ak súd v obdobných veciach rozhodne odlišne. Napokon, povinnosť súdu rozhodovať v obdobných veciach rovnako a v prípade odklonu od judikatúry povinnosť uviesť dostatočné a presvedčivé dôvody pre tento odklon, jednoznačne vyplýva aj z požiadaviek právnej teórie. Pravidlo, že kto sa chce odchyliť od súdneho precedensu alebo ustálenej judikatúry, musí pre odklon uviesť dostatočný dôvod (a teda nesie bremeno argumentácie) je považované za jedno zo základných pravidiel racionálnej právnej argumentácie (Např. ALEXY, R.: A Theory of Legal Argumentation. A Theory of Rational Discourse as Theory of Legal Justification. Oxford: Clarendon Press, 1989, s. 277 - 278)". (cit. Wilfling; www.otvorené právo.sk).

Z predložených listinných dôkazov súd navyše nemal za preukázané, že by v dôsledku porušenia niektorej z viacerých zmluvných povinností žalovaného špecifikovaných v Zmluve o pripojení a zabezpečených zmluvnou pokutou po 47,80 eur, došlo „k následnému vypojeniu SIM karty“ žalovaného spoločnosťou mobilného operátora, pričom podľa názoru súdu, z jazykového výkladu prvej vety zmluvného ustanovenia bodu 3 Zmluvy o pripojení z 9.4.2009 o povinnosti Účastníka zaplatiť zmluvnú pokutu (v prípade porušenia zmluvných povinností a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku) je zrejmé, že ide o kumulatívne podmienky nároku postupcu na zmluvnú pokutu, zdôraznené aj spojkou „a“. Žalobca nepreukázal ani splnenie predpokladov prípadnej zodpovednosti žalovaného za škodu (postupcu).

Ak nie sú splnené podmienky pre zaviazanie žalovanej na plnenie žalované titulom zmluvnej pokuty, nemožno dosiahnuť plnenie sumy 47,80 eur na rovnakom skutkovom základe a na základe tých istých skutočností z iného, ako uplatneného právneho dôvodu (zmluvná pokuta), keďže žalobca v danom prípade nenavrhol zmenu petitu na základe iných skutkových okolností.

Súd v súlade s § 153 ods. 3 O.s.p. vo výroku rozsudku určil, ktorú zmluvnú podmienku považuje za neprijateľnú, pričom takéto určenie je v danom prípade dôvodné aj podľa § 153 ods. 4 O.s.p..

Pretože žalovaný svoj dlh riadne a včas neuhradil, dostal sa do omeškania s jeho plnením. Žalobca sa domáhal zaviazanie žalovaného na zaplatenie špecifikovaného úroku z omeškania ročne z jednotlivých súm postúpenej pohľadávky odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty splatnosti jednotlivých faktúr špecifikovaných v návrhu, až do zaplatenia fakturovaných súm. Súd uplatnený nárok žalobcu na úrok z omeškania z jednotlivých fakturovaných peňažných záväzkov žalovaného, s výnimkou zmluvnej pokuty, považoval s poukazom na § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3, vládneho nariadenia č. 87/1995 Z.z. za dôvodný, keďže k 12.5.2009 bola základná úroková sadzba ECB vo výške 1,25%, k 12.6.2009, resp. 12.7.2009 a 12.8.2009 bola 1%, pričom žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyšší ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky. Súd preto o úroku z omeškania rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti úroku z omeškania (zo zmluvnej pokuty) návrh zamietol.

V spore bol žalobca len čiastočne úspešný (51,67%) pričom jeho neúspech v časti zmluvnej pokuty (48,33%) je úspechom žalovaného, ktorý sa odrátava od úspechu žalobcu, a tak súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Lehotu na plnenie súd žalovanému určil v súlade s § 160 ods. 1 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu - Okresný súd Komárno, Pohraničná č. 6, Komárno - na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.